

Одлука којом се деблокира именовање Владе Федерације Босне и Херцеговине

бр. 09/23

Користећи се овлаштењима која су високом представнику дата чланом V Анекса 10 (Споразум о цивилној имплементацији Мировног уговора) Опшег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је високи представник коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења споменутог Споразума о цивилној имплементацији Мировног уговора; и посебно узевши у обзир члан II. 1. (д) горе наведеног Споразума, према којем високи представник “пружа помоћ, када то оцијени неопходним, у изналажењу рјешења за све проблеме који се појаве у вези са цивилном имплементацијом”;

Позивајући се на став XI. 2. Закључака Конференције за имплементацију мира одржане у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Вијеће за имплементацију мира поздравило намјеру високог представника да искористи свој коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења Споразума о цивилној имплементацији Мировног уговора како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме, како је претходно речено, “доношењем обавезујућих одлука, када то буде сматрао неопходним”, у вези са одређеним питањима, укључујући (у складу са тачком (ц) овог става) и “мјере у сврху осигурања имплементације Мировног споразума на читавој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета”;

Позивајући се такође на став 4 Резолуције 1174 (1998) Савјета безбједности Уједињених нација од 15. јуна 1998. године, према којем Савјет безбједности, у складу с поглављем VII Повеље Уједињених нација “...понавља да је високи представник коначни ауторитет за тумачење Анекса 10 о цивилној имплементацији Мировног уговора и да у случају спора може давати своја тумачења и препоруке, те доносити обавезујуће одлуке, како год оцијени да је неопходно, о питањима која је образложило Вијеће за имплементацију мира у Бону 9. и 10. децембра 1997. године”;

Наглашавајући да је Управни одбор Вијећа за имплементацију мира још 2021. године осудио “стагнацију и нефункционалност у ФБиХ, укључујући и неименовање влађи на нивоу Федерације (...) три и по године након Опших избора 2018. године, што је уставна обавеза, дакле самим тим и обавеза из Опшег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини”;

Подсјећајући да је Босна и Херцеговина демократска држава која треба да функционише према принципима владавине права и уз слободне и демократске изборе;

Имајући у виду да избори представљају кључни елемент демократског управљања те да су, у случају да се изборни резултати не одразе у институционалном устројству, у опасност доведени цјелокупна демократска структура и цјелокупан легитимитет власти;

Истичући да би понављање ситуације у којој се избори одржавају, али да притом никада нису добили одговарајући учинак, имало тешке, па чак и катастрофалне посљедице јер би спријечило могућност да држава унаприједи реформску агенду потребну за интеграцију у ЕУ и подстакло би широко распорострањени скептицизам према изборима и неповјерење у демократију у цијелости;

Констатујући да су управо неспремност односно неспособност релевантних политичких актера да постигну компромис у вези с изборном реформом и формирањем власти толико дуго времена

довели до доношења мојих одлука од 2. октобра 2022. године;

Изражавајући жаљење због чињенице да је истекао уставом предвиђени рок за именовање Владе Федерације БиХ, а да притом предсједник Федерације није могао извршити именовање уз сагласност два потпредсједника;

Изражавајући жаљење због тога што је Федерација суочена с политичким застојем и што су се, умјесто настојања да постигну компромис, политички блокови користили максималистичким захтјевима, етнонационалистичким тактикама застрашивања и неприхватањем политичке реалности и одговорности према грађанима;

Трајно свјестан потребе да се осигура да се гаранције и заштитни механизми који су уграђени у Устав Федерације БиХ не користе на штету одговорног управљања и функционалности институција;

Напомињући да је у институцијама Федерације БиХ предузето неколико иницијатива за проналажење дугорочног рјешења за ситуације у којима се формирање власти опструише, укључујући и једну иницијативу којом је “Представнички дом Парламента Федерације БиХ наложио Уставној комисији (...) [да] иницира усклађивање и/или измјену и допуну уставних одредби за избор Владе Федерације Босне и Херцеговине, како би се постигло трајно уставно рјешење којим ће се омогућити именовање Владе Федерације Босне и Херцеговине (...);

Поздрављајући ове и друге иницијативе којима се настоје утврдити таква дугорочна рјешења у будућности;

Позивајући Парламент да приступи рјешавању ових питања у склопу реформи потребних за елиминисање дискриминације усмјерене против групе Осталих и побољшање функционалности у Федерацији у оквиру процеса који је инклузиван и који се ослања на консултације с најширим могућим кругом заинтересованих страна;

Подсјећајући на чињеницу да, упркос томе што је Уставни суд у више наврата истицао да је такве реформе потребно провести након провођења пресуда Европског суда за људска права у групи предмета Сејдић-Финци, са провођењем тих пресуда се сада заостаје и да би требало изнаћи рјешења како би се окончала дискриминација која постоји према ентитетским уставима у прве двије године мандата постојећег законодавног тијела;

Констатујући да се у циљу формирања нове владе не може чекати с тим да такви напори уроде плодом;

Увјерен у то да се тренутни застој не смије наставити те да без стабилне Федерације не може бити ни функционалне државе нити напретка према будућности коју грађани ове земље заслужују;

Свјестан стога важности превазилажења тренутног застоја у институцијама Федерације БиХ с циљем да се Босна и Херцеговина на смислен начин укључи у реформе које су неопходне како би ова земља постигла напредак на свом путу ка интеграцији у Европску унију и како би реализовала Одлуку Европског вијећа донесену на његовом самиту од 15. децембра 2022. године којом се потврђује одлука о додјели статуса државе кандидата за чланство у ЕУ Босни и Херцеговини;

Увјерен да се ниједним законом или уставом не може наметнути политичка добра воља и да се застоји у систему заснованом на консензусу увијек могу превазићи путем политичког компромиса те да ниједна политичка странка нема монопол над представљањем било којег конститутивног народа у Влади, што је загарантовано чланом IV.Б.4, став (1) Устава Федерације;

Узимајући у обзир и имајући у виду све претходно наведено, високи представник овим доноси сљедећу одлуку:

ОДЛУКА

којом се деблокира именовање Владе Федерације Босне и Херцеговине

Члан 1.

(1) Премијер, замјеници премијера и министри Владе Федерације које је предсједница Федерације БиХ предложила у приједлогу одлуке који је потписала 30. марта 2023. године, са којим се један од потпредсједника сагласио 3. априла 2023. године и који је измијењен 27. априла 2023. године, овом Одлуком се сматрају именованим у складу с чланом IV.Б.5. став (1) Устава Федерације.

(2) За сваки потпис који је потребно приложити, сагласност коју конкретно требају дати потпредсједници Федерације, те консултације које је потребно извршити у циљу остваривања именовања Владе Федерације у складу с чланом IV.Б.5, став (1) Устава Федерације, овом одлуком се сматра да су приложени, дати и извршени у примјереном и прописаном облику.

Члан 2.

(1) Влада Федерације ће бити изабрана након што њено именовање буде потврђено већином гласова у Представничком дому Федерације БиХ у складу с чланом IV.Б.5, став (1) Устава Федерације.

(2) Предсједавајући Представничког дома ће сазвати хитну сједницу која ће се одржати најкасније до 28. априла 2023. године. Потврђивање именоване Владе биће једина тачка дневног реда ове сједнице.

Члан 3.

(1) Парламент Федерације ће се максимално потрудити да покрене поступак доношења амандмана на члан IV.Б.5. Устава Федерације БиХ који би, уколико буде усвојен у складу с чланом VIII.1. Устава Федерације БиХ, могао омогућити да ће надлежне институције у Федерацији испоштовати своју обавезу да осигурају да Влада Федерације буде изабрана.

(2) Амандман који се налази у прилогу ове Одлуке, а који чини саставни дио ове Одлуке, ступа на снагу 1. маја 2024. године, под условом да прије тог датума Парламент Федерације БиХ не одлучи другачије путем доношења амандмана на Устав Федерације у складу с одредбом става (1) овог члана.

(3) Изузетно од одредбе става (2) овог члана, амандман који се налази у прилогу ове Одлуке ступа на снагу даном распуштања Парламента Федерације или било којег његовог дома у складу с чланом IV.A.16. Устава Федерације уколико распуштање наступи прије датума предвиђеног у ставу (2) овог члана.

(4) Након ступања на снагу, приложени амандман ће имати првенство у односу на било које неконзистентне одредбе било ког закона, прописа или акта. Није потребан ниједан додатни нормативни акт како би се осигурало правно дејство овог амандмана. Међутим, власти у Федерацији БиХ и даље имају обавезу да такве законе, прописе и акте ускладе с Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 4.

Ова се Одлука одмах објављује у Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине и на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и ступа на снагу одмах, док ће Амандман на Устав Федерације БиХ, који се налази у прилогу ове Одлуке, ступити на снагу онако како је прописано и у складу с условима предвиђеним у члану 3. ове Одлуке.

Сарајево, 27. априла 2023.

Високи представник Кристијан Шмит

АМАНДМАН НА УСТАВ

ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Устав Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације Босне и Херцеговине”, бр. 1/94, 1/94, 13/97, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 52/02, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07, 88/08, 79/22 и 80/22) мијења се и гласи:

Амандман CXXXI

У члану IV.Б.5, ставови (1) и (2) мијењају се гласе:

(1) Предсједник Федерације ће, након консултација са предсједавајућим и потпредсједавајућим оба дома, предсједницима клубова и потпредсједницима Федерације, одредити мандатара за састав Владе који има вјеродостојне шансе да добије подршку у Представничком дому Парламента Федерације. Мандатар је у року од 15 дана дужан извијестити предсједника о формирању Владе коју би, уколико је буде именовао предсједник Федерације уз сагласност оба потпредсједника Федерације у складу са ставом (2) овог члана, могла подржати већина у Представничком дому.

(2) Владу Федерације именује предсједник Федерације уз сагласност оба потпредсједника Федерације, у року од 30 дана од дана избора предсједника и два потпредсједника. Влада Федерације Босне и Херцеговине ће бити изабрана након што је њено именовање потврдио већином гласова Представнички дом Федерације.

Након става (2), додају се нови ставови (3) до (7), који гласе:

(3) Уколико предсједник Федерације не успије именовати Владу Федерације уз сагласност оба потпредсједника Федерације у складу са ставом (2) овог члана, предсједник ће добити додатни рок од 30 дана да понови поступак предвиђен у прва два става овог члана.

(4) Уколико предсједник Федерације поново не успије именовати Владу Федерације уз сагласност оба потпредсједника Федерације у складу са ставом (3) овог члана, Влада коју

предложи предсједник Федерације уз сагласност једног потпредсједника просљеђује се Парламенту Федерације. Овако предложена Влада сматра се изабраном уколико буде потврђена већином гласова у Представничком дому, а потом већином гласова у Дому народа, под условом да гласови против не укључују три петине или више делегата у једном или више клубова конститутивних народа.

(5) Свако упражњено мјесто попуњава се у складу с поступком предвиђеним у ставовима (2) и (4) овог члана, уколико законом није друкчије предвиђено.

(6) Уколико Влада не буде изабрана у складу са ставом (4) овог члана, предсједник Федерације, уз сагласност потпредсједника Федерације, поново ће поступити у складу са ставом (2) овог члана.

(7) Уколико Влада не буде именована у складу са ставом (6) овог члана, или уколико Владу именовану у складу са тим ставом не потврди Представнички дом, изузетно од одредби члана IV.A.16, став (1), Парламент Федерације и кантоналне скупштине ће се сматрати распуштеним. Пријевремени избори ће бити расписани у складу с Изборним законом БиХ за Представнички дом Федерације и за кантоналне скупштине. Мандат предсједника и два потпредсједника Федерације престаје њиховим смјењивањем након ових пријевремених избора.

Досадашњи став (3) постаје став (8).